

4. Бородіна О.М. Сільськогосподарське дорадництво та проблеми його кадрового забезпечення. – К.: ІАЕ, 2001. – 72 с.
5. Гловінський Є. Агрономія суспільна й державна // Енциклопедія Українознавства. Словникова частина. Репритне відтворення видання 1955-1984 років. – Львів, 1993. – Т. 1. – С. 24-25.
6. Дерлеменко В.В. Сільськогосподарські інформаційні консультаційно-освітні служби. – К.: ІАЕ УААН, 2001. – 452 с.
7. Зелений П. «Сільський Господар» // Енциклопедія Українознавства. Словникова частина. Репритне відтворення видання 1955–1984 років. – Львів, 2000. – Т. 8. – С. 2830-2832.
8. Зиновьев Ф.В., Лобанов Н.И., Тебенко В.Н. Управленческое консультирование. Монография. – Симферополь: «Таврия», 2000. – 154 с.
9. Мацієвич Кость // Енциклопедія Українознавства. Словникова частина. Репритне відтворення видання 1955–1984 років. – Львів, 1994. – Т. 4. – С.1495.
10. Піснячевський Д. Кооперація на Центральних і Східних землях до 1920 р. // Енциклопедія Українознавства. Загальна частина. Репритне відтворення видання 1949 року. – Київ: Інститут української археології та джерелознавства НАН України, 1995. – С. 1111-1115.
11. Сільськогосподарська преса // Енциклопедія Українознавства. Словникова частина. Репритне відтворення видання 1955–1984 років. – Львів, 2000. – Т.8. – С. 2834-2836.
12. Сільськогосподарські товариства // Енциклопедія Українознавства. Словникова частина. Репритне відтворення видання 1955–1984 років. Т. 8. – Львів: Наукове товариство ім. Шевченка, 2000. – С. 2839.
13. Сохоцький І. Олесницький Євген // Енциклопедія Українознавства. Словникова частина. Репритне відтворення видання 1955–1984 років. – Львів, 1996. – Т. 5. – С. 1843-1844.
14. Товариство сільського господарства Південної Росії // Енциклопедія Українознавства. Словникова частина. Репритне відтворення видання 1955-1984 років. – Львів, 2000. – Т. 9. – С. 3228.
15. Український Радянський Енциклопедичний Словник. В 3-х томах. - К.: Академія наук УРСР, 1966-68.
16. Ушкаренко В.А., Мартынова Т.Д. Херсонский Государственный Аграрный Университет. Исторический очерк. – Херсон: Айлант, 1999. – 180 с.

УДК 338. 436. 33

ЛІЗИНГ ЯК ФОРМА КРЕДИТУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРОВИРОБНИКІВ

В.В.ДЄБРОВ – д.с.-г.н., доцент, Херсонський ДАУ

Дефіцит фінансових ресурсів у сільському господарстві є наслідком істотного послаблення його матеріально-технічної бази, руйнування економічних основ її оновлення і розвитку. Нестача фінансових ресурсів на рівні сільськогосподарських підприємств означає, що парк сільськогосподарських машин зменшується, скорочується закупівля запасних частин, унаслідок чого не проводяться в необхідних обсягах капітальні та відновлювальні ремонти.

За останні роки в аграрних підприємствах було списано сільськогос-

сподарських машин у два рази менше, ніж належало списати за нормативними строками їх експлуатації. Це призвело до різкого старіння парку машин, збільшення навантаження на одиницю застарілої техніки, продовження строків польових робіт, тривалих простоїв машин з технічних причин.

Існують різні варіанти залучення коштів в економіку сільського господарства. Однією із реальних і ефективних форм подолання проблем відсутності інвестиційних коштів є лізинг. Досвід країн з розвинутою ринковою економікою засвідчує всезростаючий вплив лізингу на процес відтворення основних фондів і відкриває широкий доступ користувачам до певної техніки і технологій.

З урахуванням викладеного нами проведені дослідження з організації лізингових дочірнім підприємством "Херсоноблагролізинг" державного лізингового підприємства "Украгролізинг". Розглянемо умови укладання договору, розрахунки лізингових платежів та значення лізингу для його користувачів. Згідно з договором між ДЛП і лізингодержувачем (фермерське господарство) останньому на строк 5,5 роки передано трактор ЮМЗ-6АКМ на умовах фінансового лізингу.

Таблиця 1 – Розрахунок суми та графік виплат лізингових платежів за трактор ЮМЗ-6АКМ

Черговість платежів	Дата сплати лізингових платежів	Залишок заборгован. лізингодержувача на кінець періоду, грн.	Лізинговий платіж			Всього лізингових платежів, що підлягають оплаті, грн.
			сума відшкодувань вартості техніки, грн.	сума щорічного відсотку що сплачується за залучені кошти, грн.	винагорода лізингодавцю, грн.	
0	11.09.2002р.	38490,00	0,00	0,00	769,80	769,80
1	12.03.2003р.	29217,41	3499,09	654,33	0,00	4153,42
2	11.09.2003р.	25718,32	3499,09	584,35	0,00	4083,44
3	11.03.2004р.	22219,23	3499,09	514,37	0,00	4013,46
4	10.09.2004р.	18720,14	3499,09	5,24	0,00	3504,33
5	12.03.2005р.	15221,05	3499,09	0,00	0,00	3499,09
6	11.09.2005р.	11721,96	3499,09	0,00	0,00	3499,09
7	12.03.2006р.	8222,87	3499,09	0,00	0,00	3499,09
8	11.09.2006р.	4723,78	3499,09	0,00	0,00	3499,09
9	12.03.2007р.	1224,69	3499,09	0,00	0,00	3499,09
10	11.09.2007р.	0,00	1224,69	0,00	0,00	1244,69
11	11.03.2008р.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Разом за 5,5р.			32716,50	1758,29	769,80	35264,59

Фінансовий лізинг являє собою оренду майна з повною виплатою його вартості. Для цього виду лізингу характерним є те, що термін, на

який передається майно в тимчасове користування, наближається тривалістю до строку експлуатації й амортизації всієї або більшої частини майна. Строк дії угоди фінансового лізингу повинен бути не менше строку, за який амортизується 60% вартості об'єкта лізингу. Після закінчення строку договору майно переходить у власність лізингоодержувача або викупляється ним за залишковою вартістю. Щоб детальніше визначитись з основними перевагами і недоліками цієї форми лізингу, наведемо приклад розрахунку лізингових платежів за трактор, переданий у лізинг.

Вартість трактора разом з ПДВ становить 38490 грн. За умовами договору лізингоодержувач виплачує до одержання трактора в лізинг попередній лізинговий платіж в сумі 8179.13 грн. Він складається з частини відшкодування вартості майна, що передається в лізинг (15% від вартості – 5773.5 грн.), в частині сплати відсотків за залучені кошти (в розмірі 5% – 1635.83 грн.) та винагороди лізингодавачу за організацію лізингу (2% вартості майна – 769.80 грн.). У подальшому лізингоодержувач повинен двічі на рік сплачувати періодичний лізинговий платіж, розрахований в таблиці.

Останній лізинговий платіж повинен бути виплачений не пізніше 11 вересня 2007 року. При вартості трактора 38490 грн. лізингоодержувач за 5,5 роки повинен буде виплатити попередній лізинговий платіж 8179.13 грн. та суму періодичних платежів 35264.59, що становить 43443.72 грн. Таким чином, вартість лізингової угоди (сума лізингових платежів разом з попередньою оплатою) становить 113% до ціни трактора. Проте товаровиробник повною мірою відчуває ефективний вплив лізингу на оновлення своєї матеріально-технічної бази, а саме:

- кредитування в формі машин на відміну від грошового кредиту зменшує ризик неповернення права власності на передане майно;
- лізинг для товаровиробника передбачає 100 процентне кредитування і не вимагає негайного початку платежів, що дає можливість без різкого фінансового напруження поновлювати виробничі фонди;
- умови лізингової угоди більш гнучкі, порівняно з кредитом, так як надають можливість двом сторонам вибрати вигідну схему виплат;
- лізингове майно не знаходиться на балансі лізингоодержувача, що не збільшує його активи і звільняє від сплати податку на це майно;
- лізингові платежі відносяться на витрати виробництва (собівартість) лізингоодержувача і відповідно знижується оподаткування прибутку.

Виходячи з наведеного прикладу, розкриємо основні функції лізингу як форми кредитування товаровиробників. Лізинг має суперечну двоїсту природу (подвійну). Вона виявляється в тому, що з однієї сторони, виходячи з економічної сутності, лізинг являє собою вкладення коштів на зворотній основі в основний капітал. Надаючи на певний період елементи основного капіталу в користування, власник у встановлений строк одержує їх назад, таким чином, є в наявності принципи

строковості і зворотності. За свою послугу він отримує винагороду у вигляді комісійних, і тим самим забезпечується реалізація принципу платності. Отже, за своїм змістом лізинг відповідає кредитним відношенням і зберігає сутність кредитної угоди. З іншої сторони, за формою, оскільки позикодавач і позикоодержувач оперують капіталом не в грошовій, а у виробничій формі, лізинг зовнішньо подібний до інвестицій. Якщо розглядати лізинг як передачу майна в тимчасове користування на умовах строковості, зворотності і платіжності, то його можна кваліфікувати як товарний кредит в основні фонди. У той же час за формою організації вартості позики лізинг зовнішнє схожий з комерційним кредитом. Проте між ними є і принципові відмінності. Перш за все це стосується відношень власності при комерційному кредиті та лізингу. При комерційному кредитуванні, передача в тимчасове користування майна, одночасно передається право власності на об'єкт угоди. При лізингу право користування майном відокремлюється від права володіти ним. Лізингодавач зберігає за собою право власності на передане в лізинг майно, тоді як за користування цим правом він справляє узгодженні з лізингодавцем лізингові платежі.

Отже, лізингова форма підприємства базується на системі принципів або вихідних положень, правил, що визначають єдність і зв'язок загальних, часткових особливостей та властивостей і зовнішніх проявлень, які необхідно врахувати в практичній діяльності. Сам факт наймання засобів виробництва веде до корінної зміни соціального статусу індивідуальних підприємців. За допомогою лізингу вони реально з'єднуються з засобами праці як зацікавлені підприємці-власники. У результаті значно розширюється база не тільки споживачів, а й індивідуальних підприємців.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Закон України "Про лізинг" // Урядовий кур'єр. – 1998.-№5-6.
2. Алексійчук В.М., Амбросів В.Я., Баланюк І.Ф. та ін. Формування та функціонування ринку агропромислової продукції / За ред. П.Т. Саблука. – К.: Інститут аграрної економіки, 2002. – с. 341-379.
3. Щєбликіна І.О. Розвиток лізингових відносин в агропромисловому комплексі України // Економіка АПК, - 2002. - №11. –с. 95-97.

УДК:65.053

МОДЕЛЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Л.О.АБСАВА – к. е. н., Херсонський ДАУ

У практиці фінансового аналізу ефективності діяльності господарюючого суб'єкта важливе місце посідають показники ефективності використання капіталу, які відображають швидкість руху та його віддачу (оборотність активів, рентабельність продажів).